

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ**

ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗ

Ταχ. Δ/ση: Λένορμαν 195 και Αμφιαράου
Τ.Κ. : 104 42, Αθήνα
Τηλέφωνο : 2132129883, 884
Ηλ. Ταχ. : info@aead.gr

ΠΡΟΣ:

Υπουργείο Εσωτερικών
Αυτοτελές Τμήμα
Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Υπόψη Προϊσταμένης κας Ιωάννου
Σοφίας
(koinovouleftikos@ydmed.gov.gr)

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στη με αρ. 7548/15.07.2025 ερώτηση κοινοβουλευτικού ελέγχου»

ΣΧΕΤ.: Το από 21.07.2025 ηλεκτρονικό μήνυμά σας (με ΑΠ ΕΑΔ 39228 ΕΙ 2025/22.07.2025)

Σε συνέχεια της αναφερόμενης στο θέμα ερώτησης Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ με θέμα «Θαμμένες καταγγελίες ΟΠΕΚΕΠΕ στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας. Επιτελικό κράτος ή μήπως επιτελικός παραλογισμός», όπως αυτή μας διαβιβάσθηκε από την Υπηρεσία σας με το ανωτέρω σχετικό, σας γνωρίζουμε δια του παρόντος τα ακόλουθα, αναφορικά με τους ελέγχους που έχουν διενεργηθεί από τη Μονάδα Επιθεωρήσεων και Ελέγχων της Αρχής στον ΟΠΕΚΕΠΕ:

Α. Από τον Τομέα Οικονομίας και Ανάπτυξης

Με έναυσμα τις αναφερόμενες καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην Εισαγγελία Διαφθοράς, στην Αρχή, στη Δίωξη Οικονομικού Εγκλήματος, στον τότε Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης, στον Πρόεδρο και τα μέλη ΔΣ του ΟΠΕΚΕΠΕ και Μέσα Ενημέρωσης, εκδόθηκε τον Ιούνιο 2022, εντολή διενέργειας αυτεπάγγελτου ελέγχου με αντικείμενο την εξέταση: α) της επάρκειας και καταλληλότητας του συστήματος που εφαρμόζει ο Οργανισμός για την υποδοχή, αξιολόγηση και εξέταση καταγγελιών που αφορούν στη νομιμότητα πληρωμών κοινοτικών ενισχύσεων, καθώς και για την ανάκτηση των παρανόμως ή αχρεωστήτως καταβληθέντων και επιβολή των νομίμων κυρώσεων και β) της συμμόρφωσης του ΟΠΕΚΕΠΕ με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τις αρχές της διαφάνειας και αξιοκρατίας για την κάλυψη των θέσεων ευθύνης του Οργανισμού.

Πριν τη διενέργεια του εν λόγω ελέγχου, υπήρξε συνεργασία της Αρχής με την Οικονομική Αστυνομία, καθώς όπως είχε διαπιστωθεί, καταγγελίες που είχαν κοινοποιηθεί στην ΕΑΔ, είχαν περιέλθει και σε αυτήν και ενεργούσε προκαταρκτικές εξετάσεις για το θέμα σε εκτέλεση εισαγγελικών παραγγελιών, που αφορούσαν σε μεγάλο αριθμό ΑΦΜ σε διάφορες περιοχές της χώρας, που φέρονταν να έχουν λάβει παράνομες επιδοτήσεις. Ως εκ τούτου και προς αποφυγήν παράλληλων ελέγχων, αφού επιβεβαιώθηκε ότι οι καταγγελίες που είχαν κοινοποιηθεί στην Αρχή, συμπεριλαμβάνονταν σ' αυτές, για τις οποίες είχε ήδη επιληφθεί η Οικονομική Αστυνομία, ο έλεγχος της Αρχής επικεντρώθηκε στον προαναφερόμενο συστημικό έλεγχο.

α) Από τον έλεγχο που διενεργήθηκε, ως προς το πρώτο σκέλος του αντικειμένου ελέγχου, διαπιστώθηκε σωρεία δυσλειτουργιών του Οργανισμού και συγκεκριμένα, διαπιστώθηκε, μεταξύ άλλων, ότι:

1. Παρά το γεγονός ότι στον ΟΠΕΚΕΠΕ τηρούνταν ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο χρησιμοποιούνταν για τον έλεγχο, την πληρωμή των κοινοτικών ενισχύσεων και την επιβολή ενδεχόμενων κυρώσεων, στα πληροφοριακά συστήματα και στην υποδομή που είχαν αναπτυχθεί στο πλαίσιο αυτού, δεν περιλαμβανόταν ειδική εφαρμογή καταχώρισης καταγγελιών που αφορούν στη νομιμότητα πληρωμών κοινοτικών ενισχύσεων.

2. Δεν είχε συγκροτηθεί ένα ενιαίο κεντρικό σύστημα αξιολόγησης και διαχείρισης των καταγγελιών από συγκεκριμένη υπηρεσιακή μονάδα ή εντεταλμένους για το σκοπό αυτό υπαλλήλους ώστε να διασφαλίζεται η παρακολούθηση της αξιολόγησης και διαχείρισης αυτών, η τυποποίηση και επιτάχυνση των σχετικών ενεργειών για την εξέτασή τους και η μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας ως προς την αποτροπή παρατυπιών και την αντιμετώπιση φαινομένων απάτης.

3. Η αρμόδια οργανωτική μονάδα του ΟΠΕΚΕΠΕ δεν διέθετε στοιχεία για όλες τις καταγγελίες που υποβάλλονταν στον Οργανισμό και εξετάζονταν από διάφορες κατά περίπτωση κεντρικές ή περιφερειακές υπηρεσίες, παρά μόνο για όσες εξ αυτών εξέδιδε αρμοδίως εντολές διενέργειας ειδικών ελέγχων, τους οποίους και επόπτευε. Ακόμα δε και το προβλεπόμενο «αρχείο καταγγελιών» που τηρούσε το αρμόδιο Τμήμα, δεν τηρούνταν συστηματικά.

4. Η μη ύπαρξη ενιαίας ειδικής εφαρμογής για την καταχώριση όλων των καταγγελιών, σε συνδυασμό με τη μη διάκριση των εισερχομένων εγγράφων κατά θεματική κατηγορία (εν προκειμένω καταγγελιών) στην χρησιμοποιούμενη εφαρμογή του ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου του Οργανισμού, είχε ως αποτέλεσμα ο Οργανισμός να μην έχει σαφή εικόνα για το πλήθος των καταγγελιών που υποβλήθηκαν κατά την τελευταία τότε πενταετία.

5. Η αρ. 85112/27.05.2015 Εγκύκλιος του ΟΠΕΚΕΠΕ, η οποία καθόριζε, μεταξύ άλλων, τον τρόπο και τον τόπο υποβολής των καταγγελιών, τις στοιχειώδεις προϋποθέσεις που έπρεπε να πληρούνται για να γίνουν αποδεκτές, τον τρόπο και τα στάδια της διαδικασίας εξέτασης/ελέγχου τους, βρισκόταν από τον Ιούλιο του 2020 σε διαρκή τροποποίηση ως προς τη μεθοδολογία των ελέγχων και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά/παραστατικά που έπρεπε κατά περίπτωση να υποβάλλονται για νόμιμη λήψη των κοινοτικών ενισχύσεων από τους ενδιαφερόμενους παραγωγούς, με βάση τις εκάστοτε διαπιστούμενες καταστάσεις, τις συνθήκες των διενεργούμενων ειδικών ελέγχων και τα αποτελέσματα αυτών.

6. Στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα δεν καταχωριζόταν το έναυσμα για τη διενέργεια των ειδικών ελέγχων με αποτέλεσμα να μην είναι άμεσα διακριτό ποιοι διενεργήθηκαν ύστερα από καταγγελίες και ποιοι για άλλο ειδικό λόγο.

7. Η αύξηση διενέργειας ειδικών διοικητικών και επιτόπιων ελέγχων φυτικού και ζωικού κεφαλαίου την περίοδο 2019-2021 [17.083 ειδικοί διοικητικοί έλεγχοι, 4.959 ειδικοί επιτόπιοι έλεγχοι φυτικού κεφαλαίου και 2.064 ειδικοί επιτόπιοι έλεγχοι ζωικού κεφαλαίου επί αντιστοίχων Ενιαίων Αιτήσεων Ενισχύσεων (ΕΑΕ) φυσικών προσώπων/παραγωγών] οφειλόταν α) σε διαπιστώσεις του Οργανισμού για υπέρμετρη αύξηση των ζώων ιδίως στην

περιοχή της Κρήτης, β) σε εντολές της Οικονομικής Αστυνομίας προς τον ΟΠΕΚΕΠΕ για διενέργεια ελέγχων κατόπιν καταγγελιών για δηλώσεις παραγωγών εκτός της περιοχής της έδρας εκμετάλλευσης αυτών και γ) σε δημοσιεύματα για μη νόμιμες πληρωμές επιδοτήσεων από την κατανομή του εθνικού αποθέματος για βοσκοτόπους.

8. Από τους εκατόν δέκα εννέα (119) παραγωγούς διαφόρων περιοχών της χώρας, οι οποίοι αναφέρονταν στις καταγγελίες προς την ΕΑΔ και λοιπούς αποδέκτες για μη νόμιμη λήψη επιδοτήσεων και συμπεριλαμβάνονταν σε ελέγχους που διενεργήθηκαν από τον Οργανισμό την περίοδο 2019-2022, επελέγησαν τριάντα επτά (37) παραγωγοί (ποσοστό περίπου 31%) προκειμένου να καταγραφούν, δειγματοληπτικά, στοιχεία που αφορούσαν στη διαδικασία ελέγχου τους από τον Οργανισμό. Κατά σύνοψη των σχετικών στοιχείων, που αποτυπώθηκαν αναλυτικά στην έκθεση, από τους 37 παραγωγούς του δείγματος είχαν υποβληθεί συνολικά εκατόν δέκα έξι (116) ΕΑΕ, εκ των οποίων οι εκατόν έξι (106) αφορούσαν ενίσχυση για βοσκότοπο. Οι έδρες εκμετάλλευσης των εν λόγω παραγωγών ήταν στις Περιφερειακές Ενότητες Ρεθύμνου, Χανίων, Ηρακλείου Κρήτης, Τρικάλων, Λάρισας και Εύβοιας. Το είδος εκμετάλλευσης που αφορούσαν οι ΕΑΕ, ήταν φυτικό κεφάλαιο για ογδόντα εννέα (89) από αυτές, ζωικό κεφάλαιο για τέσσερις (4) και φυτικό και ζωικό κεφάλαιο για είκοσι τρεις (23). Επί των ανωτέρω ΕΑΕ πραγματοποιήθηκαν εβδομήντα (70) Ειδικοί Διοικητικοί Έλεγχοι και είκοσι ένας (21) Ειδικοί Επιτόπιοι Έλεγχοι Φυτικού Κεφαλαίου. Επί των Ειδικών Διοικητικών Ελέγχων υποβλήθηκαν δέκα οκτώ (18) ενστάσεις. Σε δέκα (10) περιπτώσεις του δείγματος διεξήχθησαν διασταυρωτικοί έλεγχοι. Σε εννέα (9) περιπτώσεις επιβλήθηκαν διοικητικές κυρώσεις. Σε έξι (6) περιπτώσεις προέκυψαν αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά, για δύο (2) εκ των οποίων έγινε συμψηφισμός. Για δύο (2) περιπτώσεις υποβλήθηκαν αναφορές αξιόποινων πράξεων στην αρμόδια Εισαγγελική Αρχή. Επίσης, κατά το δειγματοληπτικό έλεγχο προέκυψε ότι τα έντυπα των ειδικών ελέγχων και εξέτασης των ενστάσεων που είχαν εισαχθεί στο πληροφοριακό σύστημα ήταν πλημμελώς συμπληρωμένα από τους ελεγκτές.

9. Τα διαλαμβανόμενα στις καταγγελίες προς την ΕΑΔ και λοιπούς αποδέκτες για εμπλοκή συγκεκριμένων υπαλλήλων του Οργανισμού στα καταγγελλόμενα ζητήματα, διερευνήθηκαν από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου του Οργανισμού, η οποία διαπίστωσε ότι δεν υφίστανται πράξεις ή παραλείψεις αυτών που να χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης.

10. Κατά την πενταετία πριν τη διενέργεια του ελέγχου αναφέρθηκαν από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στις αρμόδιες Εισαγγελικές Αρχές οι περιπτώσεις 100 παραγωγών, για τους οποίους με βάση τα αποτελέσματα ελέγχων, υπήρχαν σοβαρές ενδείξεις για τη διάπραξη εκ μέρους τους αξιόποινων πράξεων. Από τις περιπτώσεις αυτές, 43 παραγωγοί, μετά την ολοκλήρωση της προβλεπόμενης ποινικής προδιαδικασίας παραπέμφθηκαν στο Ακροατήριο σε Δικασίμους εντός του 2023. Για τους λοιπούς βρισκόταν τότε σε εξέλιξη η ποινική προδικασία.

11. Ο προσδιορισμός των πληρωμών, των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και των οφειλών από διοικητικές κυρώσεις γινόταν μετά από διενέργεια μηχανογραφικών διασταυρωτικών ελέγχων πληρωμής στο πληροφοριακό σύστημα. Τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά προβλέπεται να επιστρέφονται από τους παραγωγούς προσαυξημένα κατά περίπτωση με τους απαιτούμενους τόκους. Οι τυχόν εκκρεμείς οφειλές ενός δικαιούχου, προβλέπεται κατ' αρχάς να συμψηφίζονται με μελλοντικές πληρωμές ή άλλες εκκαθαρισμένες πληρωμές που πρόκειται να καταβληθούν σ' αυτόν από το ίδιο Ταμείο. Όταν δεν είναι δυνατή η διαδικασία συμψηφισμού μέσω του πληροφοριακού συστήματος,

εφαρμόζεται η διαδικασία ενημέρωσης και είσπραξης των αχρεωστήτως καταβληθέντων σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 2520/1997, όπως ίσχυε (είσπραξη κατά τις διατάξεις περί δημοσίων εσόδων). Στο πληροφοριακό σύστημα δεν υπήρχε δυνατότητα αυτοματοποιημένης διαδικασίας συμψηφισμού μεταξύ των δύο Ταμείων Ε.Γ.Τ.Ε.¹ και Ε.Γ.Τ.Α.Α.², αλλά βρισκόταν υπό υλοποίηση βελτιωτική πρόταση της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου για κατάλληλη προσαρμογή του συστήματος ώστε να καταστεί αυτό δυνατόν.

12. Σύμφωνα με τα στοιχεία του οικείου Καθολικού Οφειλετών, κατά το οικονομικό έτος 2022 ανακτήθηκαν αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά συνολικού ύψους 11.511.532,78 ευρώ για το Ε.Γ.Τ.Ε. και 7.203.993,83 για το Ε.Γ.Τ.Α.Α. Τα δε προς ανάκτηση ποσά κατά τη λήξη αυτού (16-10-2022) ανέρχονταν για μεν το Ε.Γ.Τ.Ε. σε 77.782.305,35 ευρώ, για δε το Ε.Γ.Τ.Α.Α. σε 19.935.088,25 ευρώ αναφορικά με την προγραμματική περίοδο 2007-2013 και σε 6.879.586,34 ευρώ αναφορικά με την περίοδο 2014-2020.

13. Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου (Δ.Ε.Ε.) του ΟΠΕΚΕΠΕ, διενεργούσε κατ' έτος ελέγχους ως προς την εφαρμογή της προβλεπόμενης διαδικασίας αναφορικά με την τήρηση του «Βιβλίου Οφειλετών» και τη διαδικασία ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και παρακολουθούσε ανά έτος την πορεία υλοποίησης των σχετικών βελτιωτικών προτάσεων της, ορισμένες εκ των οποίων υλοποιήθηκαν ενώ άλλες βρίσκονταν σε φάση υλοποίησης. Σύμφωνα με τον τελευταίο έλεγχο της Δ.Ε.Ε. για το Οικονομικό Έτος 2021, προέκυψε ότι υπήρχε εμπρόθεσμη και πλήρης πληροφόρηση της Επιτροπής περί των παρατυπιών και των λογαριασμών αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, υπήρχε συμφωνία και ορθή απεικόνιση των στοιχείων των υποθέσεων και των λογαριασμών στα τηρούμενα Βιβλία Λογιστικής και στο Βιβλίο Οφειλετών, συντάσσονταν καταστάσεις οφειλετών από το αρμόδιο Τμήμα, τηρούνταν αρχείο υποθέσεων, γινόταν παρακολούθηση της έκδοσης αποφάσεων για την ανάκτηση ποσών και εξελισσόταν η διαδικασία συμψηφισμού μεταξύ παλαιών απαιτήσεων και ποσών που προέκυψαν από νέες αιτήσεις ενίσχυσης από το ίδιο Ταμείο. Οι συστάσεις που βρίσκονταν υπό υλοποίηση, αφορούσαν στην επικαιροποίηση των ποσών των τόκων σε ορισμένες υποθέσεις οφειλών παραγωγών, στην εφαρμογή της διάταξης για μη ανάκτηση των οφειλών στο Ε.Γ.Τ.Α.Α. όταν το ποσόν χωρίς τους τόκους δεν υπερβαίνει τα 100 ευρώ και στον εντοπισμό των περιπτώσεων που δεν ήταν δυνατή η διαδικασία συμψηφισμού των οφειλών μέσω του πληροφοριακού συστήματος για διάφορους λόγους, ώστε να εφαρμοστεί η ανάκτησή τους βάσει της διαδικασίας του άρθρου 28 του ν. 2520/1997.

14. Η διαγραφή των υπολοίπων ποσών των διοικητικών κυρώσεων για τα έτη ενίσχυσης 2015-2017 επί 2.637 υποθέσεων συνολικού ύψους 1.319.838,23 ευρώ, πραγματοποιήθηκε κατ' εφαρμογή των άρθρων 19 και 19α του Καν. ΕΕ 640/2014, επειδή είχαν παρέλθει τρία ημερολογιακά έτη από το έτος διαπίστωσης της οριστικοποίησής τους χωρίς να αποτελέσουν εξ ολοκλήρου αντικείμενο συμψηφισμού.

Ενόψει των ανωτέρω, διατυπώθηκαν προτάσεις/συστάσεις προς άρση των δυσλειτουργιών που εντοπίστηκαν και, μεταξύ άλλων:

- να δρομολογηθούν αρμοδίως οι απαραίτητες ενέργειες για τη συγκρότηση ενός ενιαίου κεντρικού συστήματος υποδοχής, επεξεργασίας, αξιολόγησης, παρακολούθησης και εν γένει

¹ Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων.

² Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

διαχείρισης των καταγγελιών με κατάλληλη δομή (είτε με τη μορφή ειδικού Τομέα, ή ως ανεξάρτητη μονάδα ή ως Τμήμα Διεύθυνσης της Κεντρικής Υπηρεσίας), ώστε να διασφαλίζεται η παρακολούθηση της αξιολόγησης και διαχείρισης αυτών και η τυποποίηση και επιτάχυνση των σχετικών ενεργειών για την εξέτασή τους,

- να σχεδιαστεί και να λειτουργήσει μια ενιαία ειδική εφαρμογή για την καταχώριση/πρωτοκόλληση των εισερχόμενων καταγγελιών που υποβάλλονται στον Οργανισμό, προκειμένου να οργανωθεί άμεσα και να συστηματοποιηθεί η καταγραφή των στοιχείων τους και η ταξινόμησή τους ανά κατηγορία και είδος, με απώτερο σκοπό η εφαρμογή αυτή να ενταχθεί στη συνέχεια στο ως άνω προτεινόμενο σύστημα, όταν αυτό υλοποιηθεί.

- να υπάρξει επιμέλεια των εντύπων των ειδικών ελέγχων κατόπιν καταγγελίας που εισάγονται στο πληροφοριακό σύστημα και να δοθούν οδηγίες προς τους ελεγκτές που τα εισάγουν στο Σύστημα για την ορθή και λεπτομερή συμπλήρωσή τους.

- να υλοποιηθούν άμεσα οι συστάσεις της οικείας Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου προς τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες του Οργανισμού, μετά από τον έλεγχο που διενήργησε για το οικονομικό έτος 2021 επί του «Βιβλίου Οφειλετών» και της διαδικασίας ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών,

- να δρομολογηθούν οι απαραίτητες ενέργειες για την αναβάθμιση της εφαρμογής του ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου του Οργανισμού και να δοθούν οδηγίες στους οικείους χρήστες για την ορθή και ομοιόμορφη εισαγωγή των στοιχείων των εισερχομένων/εξερχομένων εγγράφων σ' αυτήν.

β) Ως προς το δεύτερο σκέλος του ως άνω συστημικού ελέγχου, που αφορούσε τις διαδικασίες επιλογής για την πλήρωση των θέσεων ευθύνης, διαπιστώθηκαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

1. Από τη λήξη στις 18-10-2014 της τριετούς θητείας των Προϊσταμένων των οργανικών μονάδων του Οργανισμού που είχαν επιλεγεί τον Οκτώβριο 2011, κατά τη διαδικασία που προβλέπεται από τον οικείο Κανονισμό Κατάστασης Προσωπικού (ΚΚΠ) και για τις δυο επόμενες τριετίες (2014-2017 και 2017-2020) δεν κινήθηκε από τις εκάστοτε Διοικήσεις του Οργανισμού η διαδικασία επιλογών με έκδοση σχετικών προκηρύξεων, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 46 του ΚΚΠ.

2. Κατά την ως άνω περίοδο έως τις επόμενες επιλογές που έγιναν τον Ιούλιο 2020, συνέχισαν να ασκούν τα καθήκοντά τους, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 7 του άρθρου 46 του ΚΚΠ, όσοι είχαν οριστεί και τοποθετηθεί προϊστάμενοι από τον Οκτώβριο 2011. Στις περιπτώσεις δε που εν τω μεταξύ κενώθηκαν θέσεις, έγιναν προσωρινές τοποθετήσεις άλλων υπαλλήλων ως προϊσταμένων με αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων (ΔΣ ή Προέδρου του ΔΣ) με επίκληση την αντιμετώπιση των υπηρεσιακών αναγκών και μέχρι τις επικείμενες κρίσεις, όπως ανέφερε ο Οργανισμός και μνημονεύεται στις σχετικές αποφάσεις.

3. Επιλογές για την πλήρωση των θέσεων ευθύνης των οργανικών μονάδων του ΟΠΕΚΕΠΕ, προκηρύχθηκαν σύμφωνα με την οριζόμενη στο άρθρο 47 του ισχύοντος ΚΚΠ διαδικασία, τον Μάιο 2020.

4. Κατά τη διαδικασία των επιλογών του Ιουλίου 2020, συμμετείχαν στη σύνθεση του Υ.Σ. που κατήρτισε τους πίνακες επιλεγέντων και μη επιλεγέντων (συνεδρία 06.07.2020, πρακτικό αρ. 152), τα τακτικά μέλη αυτού (συμπεριλαμβανομένης της αρμόδιας εισηγήτριας) μολονότι ήταν και οι ίδιοι υποψήφιοι, γεγονός το οποίο δεν είναι σύμφωνο με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 7 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και μη συντρέχοντος του όρου της παρ. 6 της ίδιας διάταξης, συνιστά, κατά πάγια νομολογία του ΔΕΑ³, πλημμελή σύνθεση του οργάνου.

5. Οι κατά τις επιλογές του Ιουλίου 2020 ορισμός και τοποθέτηση Προϊσταμένων, σε πέντε περιπτώσεις, υποψηφίων που περιλαμβάνονταν στους συνταχθέντες από το ΥΣ πίνακες μη επιλεγέντων, δεν επηρεάζει τη νομιμότητα των σχετικών αποφάσεων των αρμοδίων οργάνων του ΟΠΕΚΕΠΕ καθόσον η γνωμοδότηση του ΥΣ είναι απλή και όχι σύμφωνη και δεν δεσμεύει το αποφασίζον όργανο, όπως κρίθηκε με απορριπτικές αποφάσεις του ΔΕΑ, οι οποίες εκδόθηκαν επί αιτήσεων ακύρωσης παραλειφθέντων υποψηφίων.

Ενόψει των ανωτέρω, διατυπώθηκαν προτάσεις/συστάσεις και ιδίως επισημάνθηκε η αναγκαιότητα ο Οργανισμός, στο πλαίσιο επικείμενης τότε τροποποίησης του ΚΚΠ, να επεξεργασθεί και να θέσει σε εφαρμογή σύστημα πλήρωσης των θέσεων ευθύνης των οργανικών του μονάδων με καθορισμό συγκεκριμένων και σαφών κριτηρίων επιλογής κατ' αναλογία με άλλα σχετικά συστήματα που χρησιμοποιούνται στο δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

γ) Κατόπιν καταγγελίας που υποβλήθηκε το έτος 2022 και μετά από μια αρχική διερεύνησή της, διενεργήθηκε έλεγχος στον ΟΠΕΚΕΠΕ, με αντικείμενο την εξέταση τυχόν παραλείψεων οργάνων του Οργανισμού να προβούν σε ενέργειες για α) την ανάκτηση επιδοτήσεων που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως σε τρίτους για εκτάσεις φερόμενης ιδιοκτησίας του καταγγέλλοντος και β) την επιβολή των νομίμων κυρώσεων σε βάρος ενεχομένων προσώπων.

Από τον έλεγχο αυτό διαπιστώθηκε, μεταξύ άλλων, ότι ο Οργανισμός:

1. Καθυστέρησε επί μακρόν να προβεί σε υπολογισμό τυχόν αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και οφειλών από διοικητικές κυρώσεις για ορισμένες από τις περιπτώσεις των εμπλεκόμενων παραγωγών, αφενός μη διενεργώντας σχετικούς διασταυρωτικούς μηχανογραφικούς ελέγχους προηγούμενων ετών (πλην του έτους 2013) για λόγους που απέδωσε σε τεχνικά ζητήματα των αντιστοίχων προγραμμάτων του ΟΣΔΕ και αφετέρου μην προβαίνοντας σε υπολογισμούς αυτών με άλλο πρόσφορο μέσο, χωρίς αναμονή μηχανογραφικής επεξεργασίας από διασταυρωτικό έλεγχο. Ωστόσο, η καθυστέρηση αυτή, ύστερα από το τελικό αποτέλεσμα του ελέγχου της, σύμφωνα με το οποίο κανείς εκ των εμπλεκόμενων παραγωγών δεν είχε αχρεώστητα για τα έτη 2009-2018, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι οι εμπλεκόμενοι δεν ξαναδήλωσαν σε επόμενες ΕΑΕ τα επίμαχα αγροτεμάχια, δεν είχε αντίκτυπο στην ορθότητα και κανονικότητα των πληρωμών που έγιναν μετά τον Ειδικό Διοικητικό Έλεγχο κατά τις εν τω μεταξύ διαδικασίες χορήγησης κοινοτικών ενισχύσεων σ' αυτούς, όπως ενδεχομένως, θα είχε συμβεί σε περίπτωση αντίθετου αποτελέσματος.

³ Διοικητικό Εφετείο Αθηνών.

2. Μετά τα αποτελέσματα του Ειδικού Διοικητικού Ελέγχου, δεν απέστειλε μεν στον Εισαγγελέα αναφορά για ενδείξεις διάπραξης αξιόποινων πράξεων, ωστόσο, ύστερα από μήνυση του καταγγέλλοντα, ασκήθηκε από την αρμόδια Εισαγγελική Αρχή ποινική δίωξη κατά εμπλεκομένων στην υπόθεση παραγωγών για απάτη κατ' εξακολούθηση σύμφωνα με τον προϊσχύσαντα Ποινικό Κώδικα και παραπέμφθηκαν σε Δίκη. Αναφορικά με την κατόπιν Δικαστικής Απόφασης παύση της ως άνω ποινικής δίωξης λόγω μη υποβολής έγκλησης ή δήλωσης συνέχισης σύμφωνα με το νέο Ποινικό Κώδικα, δεν τεκμαίρεται παράλειψη της ελεγχόμενης υπηρεσίας να υποβάλει σχετική δήλωση συνέχισης αυτής, αφενός γιατί δεν είχε κινηθεί η ποινική διαδικασία ύστερα από δική της ενέργεια ώστε να ζητήσει τη συνέχιση αυτής και αφετέρου επειδή, σύμφωνα με τα άρθρα 25 και 26 του ν. 4689/2020, τα αδικήματα της απάτης, όταν στρέφονται κατά των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ ή συνδέονται με την προσβολή αυτών των συμφερόντων, όπως εν προκειμένω, εφόσον πρόκειται για παρατυπίες περί κοινοτικών ενισχύσεων, δίδονται αυτεπάγγελτα χωρίς να απαιτείται η υποβολή έγκλησης.

Οι εκθέσεις που συντάχθηκαν για τους ως άνω ελέγχους γνωστοποιήθηκαν στον Πρόεδρο του Δ.Σ. του ΟΠΕΚΕΠΕ και κοινοποιήθηκαν στο Γραφείο του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Οι εκθέσεις για τους υπό στοιχεία Α.α) και Α.γ) διαβιβάσθηκαν, επίσης, στην Επιχειρησιακή Διεύθυνση Σ.Δ.Ο.Ε. Αττικής, στο πλαίσιο προκαταρκτικής εξέτασης που διενεργούσε σε εκτέλεση Εισαγγελικής παραγγελίας.

Β. Από την Περιφερειακή Υπηρεσία Θεσσαλονίκης

Διενεργήθηκε συστημικός έλεγχος στη Νομαρχιακή Μονάδα Πιερίας της Περιφερειακής Διεύθυνσης Κεντρικής Μακεδονίας του ΟΠΕΚΕΠΕ, με αντικείμενο την εξέταση: α) της διαχείρισης επικαλύψεων αγροτεμαχίων από μη σύννομες δηλώσεις αγροτών, στην Π.Ε. Πιερίας, για επιδότηση Κοινοτικών Ενισχύσεων και β) τυχόν ενεργειών διόρθωσης από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, για τα έτη χρήσης 2020-2021-2022.

Γ. Από την Περιφερειακή Υπηρεσία Σερρών

Διενεργήθηκε έλεγχος στη Νομαρχιακή Μονάδα Σερρών του Οργανισμού, με αντικείμενο την εξέταση της επάρκειας και της πληρότητας: α) των ελέγχων που διενεργήθηκαν από την ως άνω Υπηρεσία ως προς την τήρηση των κριτηρίων και τη νομιμότητα της καταβολής επιδομάτων σε κτηνοτρόφους και αγρότες κατά τα έτη 2020, 2021 και 2022 και β) των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν βάσει των προβλεπόμενων διαδικασιών για την ανάκτηση των καταβληθέντων παρανόμως ή αχρεωστήτως επιδοτήσεων καθώς και για την επιβολή κάθε νόμιμης κύρωσης.

Δ. Από την Περιφερειακή Υπηρεσία Λάρισας

Διενεργήθηκε έλεγχος στην Περιφερειακή Δ/νση Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας του Οργανισμού και στη Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής (Δ.Α.Ο.Κ.) ΠΕ Λάρισας της Περιφέρειας Θεσσαλίας, με αντικείμενο την εξέταση της νομιμότητας των ενεργειών τους ως προς την «εφαρμογή του καθεστώτος της Πολλαπλής Συμμόρφωσης» για τις πρακτικές σχετικά με τα υπολείμματα των καλλιεργειών (καλαμιές), τον έλεγχο διαχείρισης των υπολειμμάτων και τη μη αδειοδοτημένη καύση καλαμιών στην Π.Ε. Λάρισας.

Οι εκθέσεις που συντάχθηκαν για τους προαναφερόμενους ελέγχους διαβιβάστηκαν στις 27.04.2025 στο Γραφείο Ευρωπαίων Εντεταλμένων Εισαγγελέων, κατόπιν αιτήματός του.

Τέλος, κρίνεται απαραίτητο να διευκρινισθεί ότι η ΕΑΔ, ως Ανεξάρτητη Διοικητική Αρχή, δεν επιλαμβάνεται υποθέσεων, για τις οποίες έχουν ήδη επιληφθεί οι αρμόδιες Εισαγγελικές Αρχές ή εξετάζονται από άλλα ανακριτικά όργανα σε εκτέλεση σχετικών Εισαγγελικών παραγγελιών, όπως εν προκειμένω και ούτε, άλλωστε, η Αρχή νομιμοποιείται να λαμβάνει γνώση στοιχείων της ποινικής διαδικασίας.

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΡΟΓΚΑΚΟΥ
ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΩΝ

Εσωτερική Διανομή:

1. Προϊσταμένη Τομέα Οικονομίας και Ανάπτυξης
2. Προϊστάμενο Π.Υ. Θεσσαλονίκης
3. Προϊσταμένη Π.Υ. Σερρών
4. Προϊστάμενο Π.Υ. Λάρισας

Ακριβές Αντίγραφο
Γραφείο Διοικητή
ΧΙΝΤΖΙΔΗ ΖΑΧΑΡΩ